

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 26 lutego 2019 r.

Pozycja 49

POSTANOWIENIE z dnia 12 grudnia 2018 r. Sygn. akt Ts 3/18

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Sławomira Wronkowska-Jaśkiewicz,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej E.L. o zbadanie zgodności:

art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. z 2014 r. poz. 1146), rozumianego w ten sposób, że obliguje wnioskodawcę do wniesienia skargi kasacyjnej do Naczelnego Sądu Administracyjnego w terminie 14 dni od doręczenia wyroku z uzasadnieniem z wyłączeniem zastosowania art. 177 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2017 r. poz. 1369, ze zm.), który przewiduje dłuższy, bo 30-dniowy termin do wniesienia skargi kasacyjnej, z art. 45 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 i art. 2 oraz art. 78, art. 32 i art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

1. W skardze konstytucyjnej, wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 2 stycznia 2018 r. (data nadania), E.L. (dalej: skarżąca) zarzuciła niezgodność art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (ówcześnie: Dz. U. z 2014 r. poz. 1146, obecnie: Dz. U. z 2018 r. poz. 1431, ze zm.), rozumianego w ten sposób, że obliguje wnioskodawcę do wniesienia skargi kasacyjnej do Naczelnego Sądu Administracyjnego (dalej też: NSA) w terminie 14 dni od doręczenia wyroku z uzasadnieniem z wyłączeniem zastosowania art. 177 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (ówcześnie: Dz. U. z 2017 r. poz. 1369, obecnie: Dz. U. z 2018 r. poz. 1302, ze zm.; dalej: p.p.s.a.), który przewiduje dłuższy, bo 30-dniowy termin do wniesienia skargi kasacyjnej, z art. 45 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 i art. 2 oraz art. 78, art. 32 i art. 7 Konstytucji.

2. Skarga konstytucyjna została wniesiona w związku z następującą sprawą.

Zarząd Województwa [...] wydał wobec skarżącej rozstrzygnięcie z 14 lutego 2017 r. (nr [...]) o odrzuceniu projektu pod nazwą „Utworzenie przychodni stomatologicznej [...] w celu kompleksowego leczenia pacjentów z zaburzeniami pamięci i chorobą Alzheimera metodą ozonoterapii”, złożonego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa [...] na lata 2014-2020. Projekt został odrzucony na etapie oceny merytorycznej.

Na powyższe rozstrzygnięcie skarżąca złożyła protest do Zarządu Województwa [...], który nie został uwzględniony w informacji z 12 kwietnia 2017 r. (nr [...]).

Wojewódzki Sąd Administracyjny w K. (dalej: WSA) wyrokiem z 6 lipca 2017 r. (sygn. [...]) oddalił skargę skarżącej. Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem został doręczony pełnomocnikowi skarżącej 24 lipca 2017 r. Natomiast pismem z 26 lipca 2017 r. pełnomocnik skarżącej wniósł za pośrednictwem WSA skargę kasacyjną do Naczelnego Sądu Administracyjnego. Skarga ta została nadana 7 sierpnia 2017 r. listem poleconym na adres WSA. W wykonaniu zarządzenia przewodniczącego Wydziału I WSA z 10 sierpnia 2017 r. skargę kasacyjną wraz z aktami przekazano 11 sierpnia 2017 r. do NSA.

Naczelny Sąd Administracyjny postanowieniem z 7 września 2017 r. (sygn. [...]) pozostawił skargę kasacyjną bez rozpoznania, gdyż – w jego ocenie – została wniesiona po terminie.

3. Zdaniem skarżącej, zakwestionowany przepis w sposób nieproporcjonalny narusza konstytucyjne prawo do sądu oraz prawo do zaskarżania orzeczeń wydanych w pierwszej instancji, a także godzi w zasady równości, demokratycznego państwa prawnego i legalizmu.

4. Zarządzeniem sędziego Trybunału Konstytucyjnego z 20 lutego 2018 r. skarżąca została wezwana do usunięcia braków formalnych skargi przez podanie adresu oraz nadesłanie odpisu i 4 kopii wyroku WSA z 6 lipca 2017 r. (sygn. [...]) wraz z uzasadnieniem.

We wniesionym do Trybunału 19 marca 2018 r. (data nadania) piśmie procesowym, sporządzonym przez pełnomocnika, skarżąca usunęła braki formalne skargi konstytucyjnej.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072; dalej: u.o.t.p. TK) skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym, podczas którego Trybunał bada, czy odpowiada ona określonym przez prawo wymogom.

2. Na wstępie Trybunał Konstytucyjny przypomina, że rozpoznanie merytoryczne skargi możliwe jest jedynie po wykazaniu przez skarżącego (działającego w sprawie samodzielnie albo przez pełnomocnika) minimalnej staranności w trosce o zabezpieczenie jego interesów prawnych. Skarga konstytucyjna nie może być bowiem wykorzystywana jako instrument służący do korygowania zaniedbań popełnionych w postępowaniu poprzedzającym jej wniesienie przez skarżącego, lub działającego w jego imieniu profesjonalnego pełnomocnika (podobnie: postanowienie TK z 16 października 2002 r., sygn. SK 43/01, OTK ZU nr 5/A/2002, poz. 77).

Naruszenie konstytucyjnych praw i wolności musi mieć charakter obiektywny, tzn. nie może być wywołane (sprowokowane) przez zachowanie (w tym: zaniedbanie) skarżącego. Nie bez znaczenia jest także to, czy skarżący działał samodzielnie, czy też był zastępowany przez profesjonalnego pełnomocnika procesowego, który ma gwarantować odpowiednią merytorycznie i fachową reprezentację interesów strony (por. postanowienie TK z 4 lutego 2015 r., sygn. Ts 193/12, OTK ZU nr 1/B/2015, poz. 10).

W dotychczasowym orzecznictwie Trybunał przyjmował, że z istoty zastępstwa procesowego przez profesjonalnego pełnomocnika wynika uzasadnione założenie, iż będzie on działał fachowo, zgodnie ze swoją najlepszą wiedzą oraz – co wymaga podkreślenia – należyta starannością (zob. np. postanowienie TK z 13 kwietnia 2010 r., sygn. Ts 221/09, OTK ZU nr 3/B/2010, poz. 232). Prawodawca, nakładając na profesjonalnych pełnomocników zaostreżone wymagania w zakresie spełniania wymagań formalnych oraz oczekując od nich wysokich standardów zawodowych, za elementarne zadanie warsztatowe uznał prawidłowe – od strony formalnej – sporządzanie i wnoszenie pism procesowych oraz uiszczanie należnych, określonych przez ustawę opłat (zob. uchwała SN z 22 lutego 2006 r., sygn. akt III CZP 6/06, OSNC 2007, nr 1, poz. 5).

4. Zgodnie z zakwestionowanym art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. z 2018 r. poz. 1431, ze zm.; dalej: u.z.r.p.) wnioskodawca lub właściwa instytucja pośrednicząca lub zarządzająca może wnieść skargę kasacyjną, wraz z kompletną dokumentacją, bezpośrednio do Naczelnego Sądu Administracyjnego (dalej też: NSA) w terminie 14 dni od dnia doręczenia rozstrzygnięcia Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego. Natomiast zgodnie z art. 61 ust. 6 u.z.r.p. wniesienie skargi po upływie 14 dni (pkt 1), bez kompletnej dokumentacji (pkt 2) lub bez uiszczenia wpisu stałego w terminie 14-dniowym (pkt 3) powoduje pozostawienie jej bez rozpatrzenia (z zastrzeżeniem, że – w przypadku wniesienia skargi bez kompletnej dokumentacji lub bez uiszczenia wpisu stałego sąd wzywa wnioskodawcę do uzupełnienia dokumentacji lub uiszczenia wpisu w terminie 7 dni, pod rygorem pozostawienia skargi bez rozpatrzenia; art. 61 ust. 7 u.z.r.p.).

Z art. 62 ust. 1 zdanie pierwsze u.z.r.p. wynika, że skargę kasacyjną należy wnieść bezpośrednio do NSA w terminie 14 dni od doręczenia wyroku WSA wraz z uzasadnieniem. Miarodajna przy tym dla zachowania terminu wniesienia skargi kasacyjnej jest data wniesienia (nadania) skargi bezpośrednio do NSA. W razie wniesienia skargi za pośrednictwem wojewódzkiego sądu administracyjnego, sąd ten przekazuje skargę do NSA, a o zachowaniu terminu decyduje data nadania (złożenia) skargi kasacyjnej w biurze podawczym NSA.

W analizowanej sprawie, odpis wyroku sądu pierwszej instancji wraz z uzasadnieniem został doręczony pełnomocnikowi skarżącej 24 lipca 2017 r. Oznacza to, że 14-dniowy termin do wniesienia skargi kasacyjnej – bezpośrednio do NSA – upłynął 7 sierpnia 2017 r. Jak wynika z akt sprawy, skarga kasacyjna została jednak nadana 7 sierpnia 2017 r. w Urzędzie Pocztowym w K., na adres Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w K., który – pismem z 10 sierpnia 2017 r. – przekazał ją do NSA, gdzie została ona złożona w biurze podawczym dopiero 11 sierpnia 2017 r.

Biorąc powyższe pod uwagę, Trybunał Konstytucyjny stwierdza, że skarżąca nie wykazała należytej dbałości o własne interesy i z tego powodu poniosła negatywne konsekwencje procesowe. Poza oceną Trybunału pozostają zaś sprawy, w których utrata prawa do rozpoznania skargi konstytucyjnej następuje w wyniku uchybień popełnionych przez skarżącego lub jego pełnomocnika na wcześniejszych etapach postępowania.

Dokonane przez Trybunał ustalenia (oparte na materiale procesowym zgromadzonym w niniejszym postępowaniu) prowadzą do wniosku, że skarżąca nie wykazała, aby do naruszenia jej praw podmiotowych doszło z powodu treści zakwestionowanej regulacji, a tym samym zarzuty zawarte w analizowanej skardze konstytucyjnej są oczywiście bezzasadne.

Przewidziany w zakwestionowanym przepisie 14-dniowy termin wniesienia skargi kasacyjnej jest wprawdzie krótszy od terminu wniesienia takiej skargi w pozostałych sprawach sądowoadministracyjnych na podstawie ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo

o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2018 r. poz. 1302, ze zm.; dalej: p.p.s.a.). Nie ulega jednak wątpliwości, że zróżnicowanie to jest uzasadnione specyfiką spraw rozpatrywanych w procedurze regulowanej zakwestionowanymi przepisami – w szczególności koniecznością dokonania podziału środków Unii Europejskiej i ich wykorzystania w określonym czasie. Jest ono również spójne z pozostałymi rozwiązaniami u.z.r.p., które mają przyspieszyć postępowanie (np. obowiązek składania skargi do sądu administracyjnego wraz z kompletną dokumentacją sprawy, czy – właśnie – obowiązek złożenia skargi kasacyjnej bezpośrednio do NSA). Ponadto, w szczególnych wypadkach, w których strona postępowania nie ma możliwości złożenia skargi kasacyjnej w ustawowym terminie, zastosowanie znajduje instytucja przywrócenia terminu złożenia tego środka procesowego. Łagodzi ona rygoryzm tego wymogu formalnego i zapobiega zamknięciu stronie drogi do rozpoznania skargi kasacyjnej w sytuacji, w której uchybienie terminowi nastąpiło bez jej winy. W niniejszej sprawie skarżąca nie skorzystała z tej instytucji, gdyż musiałaby uprawdopodobnić okoliczności wskazujące na brak jej winy w uchybieniu terminowi.

5. Biorąc powyższe pod uwagę, Trybunał Konstytucyjny stwierdza, że – wbrew twierdzeniom skarżącej – nie została ona pozbawiona *de iure ac in abstracto* przez zaskarżony przepis prawa do merytorycznego rozpatrzenia sprawy przez sąd administracyjny drugiej instancji. Tym samym zarzuty, w myśl których art. 62 ust. 1 u.z.r.p. narusza prawo do sądu oraz prawo do dwuinstancyjności postępowania sądowoadministracyjnego, należy uznać za oczywiście bezzasadne.

W tym stanie rzeczy – na podstawie art. 61 ust. 4 pkt 3 u.o.t.p. TK – postanowiono jak w sentencji.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p. TK skarżącej przysługuje prawo wniesienia zażalenia na powyższe postanowienie w terminie 7 dni od daty jego doręczenia.